

De Autoriteit Persoonsgegevens
t.a.v. de heer mr. A. Wolfsen, voorzitter
Postbus 93374
2509 AJ DEN HAAG

mr. M. van Stratum*
mr. M. Wezepoel**

*Lid van de Nederlandse Vereniging van
Strafrechtadvocaten (NVSA)
Dutch Association of Defence Counsel

*Lid van de Vereniging van Cassatieadvocaten
in Strafzaken (VCAS)

**Lid van de Nederlandse Vereniging van
Jonge Strafrechtadvocaten (NVJSA)

adres:
Markt 55a
2631 ED Nootdorp

telefoon:
015 - 364 85 22 en 06 109 149 44

fax:
015 - 364 85 23

e-mail:
info@advocatenkantoorvanstratum.nl

website:
www.advocatenkantoorvanstratum.nl

BTW-nummer:
NL 8198.02.487.B.01

Nootdorp, 19 maart 2018
Inzake: verzoek instellen onderzoek/handhaving inzake
Ennetcom

Geachte heer Wolfsen,

Hierbij verzoeken ondergetekende en na te noemen cliënten de Autoriteit Persoonsgegevens een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop ten aanzien van na te noemen gegevensverwerkingen toepassing wordt gegeven aan het bepaalde bij of krachtens de wet. Tevens wordt verzocht zo nodig handhavend op te treden. In het bijzonder wordt in dat kader verzocht een onderzoek in te stellen naar de gang van zaken inzake het verkrijgen door de politie en het Openbaar Ministerie van bijzondere persoonsgegevens in de zgn. Ennetcom-zaak en het verder verwerken van die gegevens.

Zoals bekend, heeft het Openbaar Ministerie in 2017 via rechtshulpverkeer in Canada verwerkte persoonsgegevens opgevraagd en verkregen in een viertal Nederlandse opsporingsonderzoeken. Deze persoonsgegevens en berichten stonden op servers in Canada en waren afkomstig van het Nederlandse bedrijf Ennetcom. In september vorig jaar kreeg het Openbaar Ministerie van een rechter in Toronto toestemming om een kopie van de servers naar Nederland te halen. Het gaat in totaal om naar ik begrijp ruim 7 terabyte aan data. Deze gegevens zijn in Nederland verder verwerkt en worden thans gebruikt in tientallen andere opsporingsonderzoeken, waaronder het Haagse onderzoek Anemoon. In dat onderzoek sta ik een tweetal verdachten bij (resp. XXXXXXXXXX), welke tevens om dit onderzoek/handhaving bij de Autoriteit Persoonsgegevens verzoeken.

Het is echter de vraag, of die persoonsgegevens rechtmatig zijn verkregen en verder worden verwerkt en of dit voldoet aan het bepaalde in het Wetboek van Strafvordering, de Wet bescherming persoonsgegevens, de Wet Politiegegevens en andere wet en regelgeving op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens.

COMMUNE STRAFZAKEN

ONTNEMINGSZAKEN

ECONOMISCH STRAFRECHT

RESURSA STRAFRECHT

FINANCIËL STRAFRECHT

MILIEUSTRAFRECHT

INTERNATIONAAL STRAFRECHT

UITLEVERING/OVERLEVERING

CASSATIEZAKEN

PENITENTIAIR RECHT

Dat is met name van belang omdat er gegevens van onverdachte personen en bedrijven en geheimhouders aan de orde zijn, terwijl het Wetboek van Strafvordering daarvoor naar het mij voorkomt geen specifieke wettelijke basis biedt.

Het betreft hier een structureel privacyvraagstuk, waarbij het naar mijn mening van groot belang is dat de Autoriteit Persoonsgegevens zich alsnog uitlaat over de bescherming van persoonsgegevens die aan de orde is en, in geval van onrechtmatige gegevensverwerking, alsnog handhavend zal optreden.

Uw betrokkenheid bij dit dossier is mede vanwege uw specifieke ervaring en deskundigheid op dit door juristen veelal als lastig en complex ervaren rechtsterrein wenselijk en noodzakelijk.

Wellicht ten overvloede merk ik op, dat ik afgelopen week de Autoriteit Persoonsgegevens tijdens een telefonisch onderhoud met een medewerker heb verzocht, of een dergelijk onderzoek thans al ambtshalve is ingesteld. Deze vraag bleef echter onbeantwoord, vandaar dat ik thans verzoek een onderzoek in te stellen.

In dit kader verzoek ik de Autoriteit Persoonsgegevens zich in een rapport met bevindingen en conclusies uit te laten over de vraag, of de Nederlandse politie en het OM zich op voornoemd terrein volledig houden aan de wet- en regelgeving voor het gebruik van persoonsgegevens en of de bescherming van persoonsgegevens adequaat is geregeld. In het bijzonder verzoek ik de Autoriteit Persoonsgegevens ook in te gaan op de vraag of deze persoonsgegevens ook buiten een viertal specifieke genoemde opsporingsonderzoeken mogen worden verwerkt, welke passende waarborgen voor betrokkenen aan de orde dienen te zijn en op welke wijze de bescherming van persoonsgegevens van onverdachte personen en bedrijven en geheimhouders het beste gewaarborgd kan worden.

Anders dan het Openbaar Ministerie kennelijk meent, hebben de aldus verkregen (bulk aan) persoonsgegevens niet alleen betrekking op criminelen doch ook op advocaten, notarissen, journalisten, medici en andere geheimhouders alsook op andere onschuldige burgers en bedrijven. Deze groep personen hebben echter recht op en belang bij vertrouwelijke communicatie zonder dat de overheid meekijkt, ook als naast de privacy van burgers bijvoorbeeld tevens gevoelige bedrijfsgeheimen aan de orde zijn.

Vele strafrechtadvocaten voelen zich door ongenueanceerde uitlatingen van het Openbaar Ministerie in de media op dit gebied bovendien ten onrechte gecriminaliseerd. Het is daarbij tevens de vraag of de Nederlandse Orde van Advocaten dit privacyvraagstuk voldoende heeft erkend, blijkens de brief die naar iedere advocaat is uitgegaan om te melden of gebruik wordt gemaakt van een zgn. PGP-telefoon.

Op dit gebied is echter nog weinig wet- en regelgeving voorhanden en bestaat naar mijn mening ook behoefte aan nadere normering.

Dit onderwerp is thans ook bijzonder actueel mede gelet op de huidige Sleepnetdiscussie en het binnenkort te houden zgn. Sleepnet-referendum alsmede de binnenkort in werking treding van de Wet Computercriminaliteit III. Naar ik begrijp is ook recentelijk een kritisch rapport verschenen, waarbij een gepromoveerde data-wetenschapper vragen stelt bij de wijze waarop de Nederlandse politie en het OM op dit punt omgaan met de bescherming van persoonsgegevens.

In het bijzonder verwacht ik, in geval van inwilliging van dit verzoek om een onderzoek in te stellen, in het uit te brengen rapport van de Autoriteit Persoonsgegevens antwoord te krijgen op de navolgende rechtsvragen:

1. Is het vanuit de privacywet- en regelgeving toegestaan dat het OM miljoenen bijzondere c.q. strafrechtelijke persoonsgegevens vanuit Canada opvraagt en verder verwerkt buiten de in het rechtshulpverkeer genoemde viertal specifieke opsporingsonderzoeken? Zo ja, welke juridische voorwaarden en waarborgen voor de betrokkenen zijn of dienen daarbij in acht te worden genomen?

Onder welke omstandigheden en in welke gevallen mocht de politie op zoek gaan naar de naam van andere verdachten en betrokkenen buiten de vier genoemde opsporingsonderzoeken?

Is voor iedere nieuwe zoekslagen de toestemming van een Nederlandse onderzoeksrechter noodzakelijk in geval van andere opsporingsonderzoeken c.q. andere individuele verdachten? Is het daarbij ook toegestaan nader onderzoek te doen naar onverdachte personen, zo ja, onder welke omstandigheden? Onder welke voorwaarden mag het Nederlandse OM de aldus verwerkte persoonsgegevens aan andere instanties en personen in en buiten Nederland verstrekken?

2. Op welke specifieke wijze met welke decryptiemethoden en op welke juridische grondslag zijn alle verkregen versleutelde berichten in Nederland ontcijferd? Is het daarbij ook toegestaan gebruik te maken van buitenlandse onderzoeksinstituten, zo ja, onder welke voorwaarden?
3. Hoe is de politie en het OM in Nederland aan de sleutels gekomen en op welke rechtsgrond? Stonden op de Canadese server, naast de versleutelde communicatie, ook de PGP-sleutels waarmee de communicatie beveiligd was, of is dat anders gegaan, zo ja, hoe?
4. Hebben opsporingsdiensten deze berichten met behulp van het NFI gekraakt met rechtmatig verkregen digitale encryptiesleutels, zo ja op welke rechtsgrond, of is illegaal gehackt?

Of en zo ja op welke wijze is er eerst verkennend opgetreden alvorens netwerken mogelijk doorzocht of zelfs gehackt zijn, althans (gericht of ongericht) persoonlijke informatie blijkens de bulk aan data verzameld is? Op welke wijze zijn er daarbij aantekeningen gemaakt en heeft dossiervorming plaatsgevonden naar relevante communicatie, zonder het doorgeven van die resultaten, mede gelet op het feit dat naar ik begrijp thans er alleen gericht gezocht mag worden naar verdachte doelwitten en niet ongericht naar onschuldige burgers of derde partijen?

5. Op welke rechtsgrond en op welke wijze is - naar ik aanneem - met een speciale forensische zoekmachine (Hansken?) en analysemethoden alle ontvangen berichten doorzocht?
6. Wat is de wettelijke en/of juridische basis van de gebruikte zoekmachine(s) en hoe zit het met de bewaartermijnen? Kunt U zich daarbij in dat kader tevens uitlaten over de noodzaak van deze bulk aan gegevens - aanvankelijk ongezien - langdurig te verwerken (t.o.v. niet-verdachte personen en bedrijven, waaronder personen met een beroepsgeheim)?
7. Welk toezicht dient door het OM plaats te vinden op deze digitale dataverwerkingen van naar ik aanneem miljoenen gegevens en welke waarborgen zijn daarbij toegekend aan de betrokkenen en verdachten?
8. Hoe is in concreto omgegaan met de verdere verwerking van mogelijke geheimhoudersgegevens?
9. Hoe is de identificatie via mogelijke bijnamen in de verkregen PGP-data gegaan?
10. Voldoet genoemde vergaande gegevensverwerking van miljoenen persoonsgegevens van ook onverdachte burgers aan het bepaalde in artikel 8 EVRM, de WBP, de Wet politiegegevens en/of andere privacyregelgeving, dan wel is alsnog een specifieke wettelijke grondslag in het Wetboek van Strafvordering vereist dan wel alsnog wenselijk?

Ik zie uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

M. van Stratum